

На порозі весна. Землекористувачі сформували виробничі програми з метою і надією отримати добрий врожай і як годиться продати його за великі гроші в поточному маркетинговому році -2013. Зрозуміло у виробничих програмах є домінуючі культури, такими зробив їх на теперішній час підвищений попит. Основними з цих ярих культур зрозуміло є кукурудза та соняшник . Бажання заробити більше грошей, щоб покращити виробничу базу господарства, вирішити соціальні питання цілком природне. Отже залишається надіятися, що попит ринку раптово різко не зміниться. А на карту ставиться чимало – площі під кукурудзою на зерно нарощуються і в Лісостепу можуть перевищити в деяких районах планку в 40 % від загальних посівних площ. Чим це може обернутися? Можливих негативних ситуацій хоч відбавляй і перша з них – у всіх добре вродить і не тільки в Україні, а і у Світі. Зрозуміло, що ціна піде до низу, збирання врожаю буде проходити кволо, потужностей для сушіння та зберігання кукурудзи в Україні недостатньо, сотні тисяч гектарів з кукурудзою підуть під сніг. Такі випадки спостерігалися і в минулі роки, тільки в менших масштабах. Залишається тільки сподіватися, що такого сценарію не буде. Разом з цим чи варто вести аграрний бізнес тільки з надією – що в сусіда не вродить? Ні не варто!!! Треба позитивний результат гарантувати іншим шляхом – застосовувати науково обґрунтовані сівозміни і робити ставку на п'ять – сім культур . В багатьох господарствах не зважали на сівозміни, і це привело в масштабах України до страшної катастрофи. По даним Центрдержродючості в Україні на початку 90-х років минулого століття утворився величезний негативний баланс між надходженням та виносом поживних речовин та гумусу з ґрунту, який перевищує щорічно відмітку 110-130 кг.д.р./га. Так у 2010 році з 18,5 млн. га ріллі під основними видами культур безповоротно втрачено: 2,38 млн. тонн поживних речовин (азоту, фосфору та калію) на суму понад 18,0 млрд. гривень; 8,2 млн. тонн гумусу на суму 16,3 млрд. гривень. Іншими словами ми з ґрунту беремо значно більше ніж в нього повертаємо. Цей негатив спостерігається уже понад 30 років. Як наслідок понад 30 млн. га земель сільськогосподарського призначення на сьогодні визнано деградованими, а від 14 до 17 млн. – ерозійно небезпечними. Зрозуміло, що родючість українських ґрунтів, яка створювалася природою тисячоліттями і підтримувалася на належному рівні до 1990 року зазнала катастрофічного знищення. При цьому на недбалого сільгоспвиробника чатує ще одна велика халепа із-за недотримання сівозміни – ґрунт заражається нематодом. Так в Україні зареєстровано декілька тисяч гектарів земель вражених нематодом. До речі, що до закордонних прикладів хазяйнування по скороченій сівозміні: ку- курудза-соя на прикладі штата Айова США, то там за останніми даними почали з'являтися очаги нематоди. Так, що вчасно робіть висновки.

Де хто може скаже - та ще ж родить. Так родить і про це потурбува- лася матінка Природа. Є в кругообігу поживних речовин всім нам відомий елемент - азот, який

відрізняється від більшості інших елементів високою рухомістю. Із-за цього, як правило, ми спостерігаємо великий дефіцит його в наших ґрунтах. І поповнюємо його запаси шляхом внесення відповідних мінеральних добрив, які на сьогодні коштують великі гроші. А що робити – без азоту не буде врожаю треба купувати. Разом з цим, сумніву немає, що крім не зовсім освічених людей, які прийшли на село заробити великі гроші, серед сільгоспвиробників основна частина – люди які отримали сільськогосподарську освіту і знають основи землеробства. Знають про те, що азот в ґрунті може накопичуватися в достатній кількості біологічним шляхом. Головний постачальник зв'язаного азоту в природі — бактерії: завдяки їм щорічно зв'язується приблизно від 90 до 140 млн. тонн азоту. Це один із основних процесів, який сприяв зародженню та процвітанню життя на Землі. І дуже прикро, що цю життєдайну можливість ми майже не використовуємо на українських ланах .

Найвідоміші бактерії, що зв'язують азот, знаходяться в бульбашках бобових рослин. У світі налічується понад 12 тисяч різновидів бобових культур, а в сільському господарстві застосовується декілька десятків. Одними з розповсюджених є соя та горох. Біологічні властивості цих культур суттєво відрізняються. Коренева система сої потужна і здатна проникати в землю на глибину до 2 метрів, що в зонах недостатнього зволоження робить цю культуру не придатною для використання, як попередник для озимої пшениці. Інша річ горох – коренева система проникає до 1 метра і основну свою частину формує в орному шарі ґрунту, при цьому характеризується значною кислотністю корневих виділень, що забезпечує розчинення важкорозчинних добрив, зокрема фосфатів. Після гороху суттєво покращується структура ґрунту і залишається в доступній формі для наступної культури N(90-120) P(25-35), K(30-40). Таких показників соя не забезпечує. Горох по 100 бальній оцінці, як попередник під озиму пшеницю набирає від 80 до 100 балів. Наразі стає незрозумілим – чому такий потужний попередник, як горох перейшов в групу нішевих культур. В структурі посівів 2012 року під горохом знаходилося 1,1 %, під соєю 5,4 % від загальних сільгоспугідь. Разом з цим науково обґрунтовано, що під бобовими культурами в сівозміні повинно бути 25-30 %. При цьому співвідношення між горохом і соєю в сівозміні на наш погляд повинне бути 60:40. Такий підхід дає нам суттєві переваги і економію, а саме: 30% угідь під бобовими культурами не потребують внесення азотних добрив; 30 % культур посіяних після бобових теж майже не потребують внесення азотних добрив і тільки решта сільгоспкультур 40 % ми змушені будемо підживити азотними добривами! При наявності в сівозміні соняшника нам прийдеться підживлювати близько 30 % наших площ. Економія в масштабах України може скласти декілька мільярдів гривень, суттєво зменшиться нітрифікація ґрунтів, покращиться екологія, стабілізується родючість ґрунтів. Зекономлені кошти можна використати на застосування фосфорно-калійних добрив, що теж позитивно вплине на зменшення від'ємного балансу поживних речовин. Це шлях хазяйського відношення до землі, яка годувала наших предків тисячі років і при дбайливому до неї ставленні буде годувати наших нащадків.

І все ж таки чому? Я задаю інколи сам собі таке питання – чому в СТОВ «Перемога» почали сіяти горох в 2010 році. Треба визнати жалкую, що цю культуру не ввели в сівозміну на декілька років раніше. Скоріше всього спрацьовує негативно стереотип горохів 90-х років – роздільне збирання, високі втрати гороху при збиранні. Зараз це не так. Горохи запропоновані вітчизняними селекціонерами повністю відповідають сучасним умовам високо інтенсивного виробництва, мають потенціал урожайності до 6,0 т/га, відзначаються стійкістю до вилягання та обсіпання насіння, придатні до прямого комбайнування, значно пластичніші в порівнянні із закордонними сортами до регіональних кліматичних умов і займають все більші площі на ланах України. Ще раз зверну вашу увагу на економічну привабливість гороху. Попит на зовнішньому ринку на нього великий. Дефіцит гороху складає до 10 млн. тонн. Ціна в порту – 3200 грн/т. При середній врожайності 35 ц/га дохід з 1 га складає 10 тис. грн., затрати 4,5 тис. грн./га. Маємо високорентабельний показник. Додаткові плюси: під озиму пшеницю не треба вносити азотні добрива (+1200 грн/га), за рахунок вчасного забезпечення озимої пшениці природнім азотом прибавка врожаю 5 ц/га (+900 грн/га). У 2012 році в СТОВ «Перемога» після попередника – горох отримано 60 ц/га озимої пшениці 2 кл., 30 ц/га ярого ріпаку без застосування NPK. Середня врожайність горохів склала 40 ц/га без застосування РК. В разі застосування збалансованого РК вище наведену врожайність можна збільшити ще на 30 %. Що стосується технології вирощування все дуже просто: луцення стерні попередника (ячмінь), вносимо (при можливості) P(60-80), K(50-60), оремо на 25-27 см, ранній посів на глибину 4-5 см. з нормою 0,9-1,1 млн. шт/га, при появі 6 вузла обприскуємо проти широколистих – Базагран М, при потребі грамініцидами знищуємо злакові бур'яни, при появі першої квіточкі обробляємо системним інсектицидом (достатньо одного обробітку), при вологості зерно 14-16 % проводимо пряме комбайнування. Гарантовано врожай до 5 т/га.

Горох – це потужна, високорентабельна культура за якою давно сумують українські лани. Горох – єдина культура, яка на сьогодні в змозі дати друге дихання українським ґрунтам, зупинить їх подальшу деградацію. Горох дасть нам вкрай необхідний проміжок часу для відтворення тваринницької галузі без якої неможливо отримати позитивний баланс надходження поживних речовин в ґрунт.

Наголошую це рідна наша українська культура і тому є вагоме природне свідчення – горох як правило не треба обробляти інокулянтами як сою, бактеріями здатними утворювати зв'язний азот споконвіку заселені всі українські ґрунти і вони – бактерії давно чекають на горох.

Якщо представлений матеріал надихає Вас, шановний Читачу, на роздуми не вагайтеся – сійте горох успіх Вам гарантований. В насінневих господарствах України є незначна кількість сертифікованого насіння горохів різних генерацій придатних для вирощування у

Поліссі, Лісостепу та Степу. З свого боку ми можемо теж запропонувати насіння декількох сортів горохів різних генерацій оригінатором яких є Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва.

ХАЙ РОДИТЬ!!!

Післямова.

Нещодавно зателефонували мені декілька господарів з Запоріжської області і цікавилися можливістю придбання насіння горохів, при цьому скаржилися про скруту яку принесла їм минулорічна спека. В сівозмінах цих господарств раніше був горох. Не зважаючи на критичну нехватку коштів вони однозначно мають намір купити насіння гороху. Хто попробував горох на своїх ланах, той навіть в такій скрутній ситуації покладає на нього надію....

Директор СТОВ «Перемога», Фастівський район, Київська область.

Малієнко Микола Васильович.

З усіх питань звертайтеся за телефоном 0675044427.

<http://stov-peremoga.com>